

“Buccleuch” - en kæmpe vækkes til live

Af Ole Geert Dam

Hvis man dykker tilbage - langt tilbage - i historien om Labradors kan man ikke undgå andet end at støde på navnet “Buccleuch”, idet Hertugen af Buccleuch var en af de aller første til at importere hunde fra Newfoundland i Canada.

Historisk set er dette selvfølgelig en interessant viden, men det der gør historien unik er, at den nuværende Hertug af Buccleuch har besluttet at genoptage et avlsprogram for Labrador baseret på de ældgamle linier. Planerne omhandler ikke kun en bevarelse af Buccleuch linierne, men målet for fremtiden er også, at Buccleuch hundene skal til tops på markprøver i England, og samtidig have indflydelse på udviklingen af fremtidens jagtlabradors.

Inden vi begynder denne fantastiske historie var det måske på sin plads, at få udtalen af navnet “Buccleuch” på plads, idet man må formode, at det for fremtiden bliver et navn man bliver nød til at lære at udtale. Navnet udtales “Bok-clue”.

“Historiens vingesus”

Vi skal helt tilbage til år 1830 lang tid inden der overhovedet var nogen hunderace der hed Labrador Retriever.

Walter Francis Montagu Douglas Scott, den 5. Hertug af Buccleuch begyndte på dette tidspunkt at importere hunde fra Newfoundland i Canada, nærmere bestemt Labradorhalvøen. Han havde opdaget, at disse hunde havde særlige egenskaber for apportering - egenskaber han havde brug for under jagt på sine enorme besiddelser bl.a. i det sydlige Skotland.

Hertugen havde på dette tidspunkt ikke nogen registreret avl af hundene, men han lavede hvalpe, men importerede ellers blot nye hunde efter behov.

Helt uafhængigt af hvad der foregik i Skotland, var der, i det sydlige England, på godset Herons Court, en anden adelig, nemlig den 2. Jarl af Malmesbury, som også havde set mulighederne i disse “Newfoundland” hunde. Han brugte dog mest hundene til andejagter p.g.a. af deres fantastiske vandafvisende pels, der gjorde, at de kunne arbejde i vand meget længere end andre hunderacer.

Modsat Hertugen af Buccleuch startede Jarlen af Malmesbury et egentligt registreret avlsarbejde for at bevare og forbedre de allerede bestående egenskaber. Registreringen bestod i, at han skrev op hvem der blev parret med hvem.

Sådan fortsatte de 2 herrer i mange år, og de videregav deres viden til deres 2 sønner og arvinge, og tilfældighederne spillede ind, da den 6. Hertug af Buccleuch og den 3. Jarl af Malmesbury mødtes på en jagt i 1880.

Her kom de i snak om deres fælles interesse, og det endte med at Jarlen af Malmesbury forærede et par hunde af sin egen avl til den 6. Hertug af Buccleuch.

Hertugen parrede disse 2 Malmesbury hunde med hinanden og dette gav bl.a. de 2 hanhunde registreret under navnene Buccleuch Ned (1882) og Buccleuch Avon (1885).

Disse 2 hanhunde parrede man med tæver efter de oprindelige Buccleuch importere fra 1830, og et registreret opdræt af Buccleuch labradors startede.

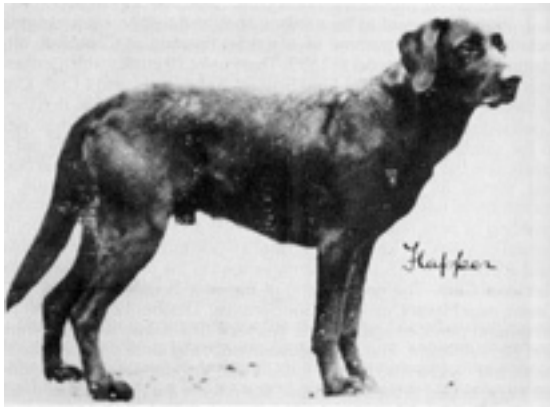
Her blev især Buccleuch Avon succesrig i avlen og han regnes i dag som stamfaderen til alle Labradors.

Bl.a. kan nævnes, at den første Labrador som blev placeret på en markprøve i 1906, F.T.Ch. Flapper er af rent Buccleuch og Malmesbury blod ligesom den første Labrador som vandt The Retriever Championship i 1911, F.T.Ch. Peter of Faskally var det.

Peter of Faskally blev ligeledes den første avlsmata-

Buccleuch Avon (født 1885) regnes i dag for værende stamfaderen til alle Labradors.

F.T.Ch. Flapper den første Labrador som vandt en markprøve, bærer Buccleuch blod på både mor og far side.

dor indenfor Labrador, idet hele 32 af hans afkom enten vandt eller blev placeret på markprøver. På daværende tidspunkt imponerende, da Labradors var en meget lille race, og der blev kun afholdt få markprøver.

Buccleuch kennelen

Imens Labrador blev registreret officielt som race i Den Engelske Kennel Klub fortsatte man avlen på Buccleuch.

På daværende tidspunkt (slutningen af 1800 tallet) var Hertugen af Buccleuch's besiddelser enorme, han ejede helt op til 180.000 hektar jord fordelt på flere godser, og han havde ialt ansat helt op til 60 skytter.

Kennelen bestod af 40-50 hunde, men hvalpene fra Buccleuch blev aldrig solgt, idet der var rigeligt med aftagere blandt skytterne. Hertugen havde en formening om, at de hunde som blev brugt til jagt på hans egne besiddelser, også skulle være af egen avl.

Avlskriterierne var skarpe og præcise, hvis der var hunde som ikke levede op til de arbejdsopgaver der blev stillet til dem på jagt, så blev de kort og godt aflivet. En nærmest naturtro avlsudvælgelse, hvor kun de stærkeste/beste overlever.

Her var ingen økonomiske hensyn at tage, de hvalpe der blev lavet, var på forhånd afsat, og der blev kun lavet hvalpe, når behovet var til stede.

F.T.Ch. Peter of Faskally den første Labrador til at vinde The Retriever Championship i 1911 bærer også rent Buccleuch blod.

Blodsfornyelsen kom fra yderligere importere fra Newfoundland. Avlen blev varetaget af skytterne men styret af Hertugen's søn Lord George Scott. Sådan, at ingen parringer blev foretaget uden godkendelse af Lord George Scott.

Fra 1890 til 1930 kunne man dog ikke importere hunde fra Newfoundland, grundet et fårebeskyttelsesprogram, men alligevel voksede kennelen, og i 1920 nåede den sit maksimum, og bestod af helt op til 150 hunde.

Den 7. Hertug af Buccleuch havde ikke samme interesse som sine forgængere, i avlen af Buccleuch Labradoren, og avlen blev derfor overladt til skytterne, men stadig stambogsført.

2. verdenskrig samt især udbruddet af hundesyge i England i 1948 gjorde dog, at næsten alle kennel-

Et gruppebillede af Buccleuch labradors. Billedet er formodentligt fra ca. 1912.

Den 9. Hertug af Buccleuch, og nuværende ejer, ønsker tillykke til en af de præmierede hunde på The Retriever Championship, afholdt i december 2005 på Queensberry Estate.

ens hunde døde, men i sidste øjeblik nåede Jarlen af Dalkeith (den senere 9. Hertug af Buccleuch og nuværende ejer) at skride ind, for at bevare den mere end 100 år gamle stamme af Buccleuch Labradors.

Han ansatte en fuldtids hundetræner til at varetage avlen, og med især hanhunden Buccleuch Vaulters som grundstamme fik man genetableret avlen, omend i meget mindre omfang.

Senere og helt frem til 2003 er avlen blevet varetaget af diverse overskytter på et af Hertugen af Buccleuch godser, nemlig Queensberry Estate i det sydlige Skotland, og formålet er stadig, at fremavle gode jagthunde til brug på godsets arealer.

Det er klart, at man ikke har kunnet holde en så lang avlslinie uden at bruge f.eks. hanhunde "udefra" til blodsfornyelse, hvilket da også understreges af, at man i 1990'erne bl.a. har brugt den kendte avlskan og 2 gange nr. 2 på The Retriever Championship, F.T.Ch. Symington Clararone of Leadburn, men man har været i stand til at fastholde avlslinierne som kan dateres helt tilbage til de første importører i 1830.

2 verdener mødes

Det mest interessante ved Buccleuch labradoren er, at ingen af kennelens hunde nogensinde er udstillet ej heller har de deltaget på markprøver. De er udelukkende blevet brugt til og avlet på baggrund af deres jagtligge egenskaber efter det behov man har haft på Hertugens jagtarealer.

Perspektivet er derfor yderst interessant, for mens den øvrige Labrador-verden har udviklet racen på baggrund af de velkendte avlskriterier (markprøvepræmieringer - for nogle udstillingspræmieringer),

har man på Buccleuch haft sine egne avlskriterier, uden på noget tidspunkt, at få testet sit avlsmateriale i konkurrence med den øvrige avl.

Det har stået på i mere end 100 år, men det er værd at huske på, at begge verdener har haft samme udgangspunkt, nemlig hanhunden, Buccleuch Avon (født 1885).

Det er derfor, at den beslutning som den 9. Hertug af Buccleuch tog, i år 2003 er fantastisk interessant. Han besluttede og havde som målsætning, at Buccleuch labradoren igen skulle have fortidens indflydelse og storhed.

Han ønskede at ansætte en fremragende hundetræner som skulle forstå den videre avl, og på lidt længere sigt ønskede han, at Buccleuch Labradoren for første gang nogensinde skulle føres på markprøver og vise sin konkurrencedygtighed i forhold til den øvrige Labradorverden.

Målsætningen blev endda udvidet, for Hertugen ønskede ikke kun, at genetablere indflydelsen på Labradoravlen, men ønskede også at spille en rolle i avlen af fremtidens Springer- og Cocker Spaniels. For at understrege sin ambitiøse målsætning har Hertugen, efter sigende, i første omgang, afsat 1 million engelske pund til projektet, og han pålagde sin øverste chef på Queensberry Estate, Roy Green, at finde den rette mand til at virkeliggøre projektet.

David Lisett

Valget faldt på David Lisett. En skotte som var først i 30'erne. Ikke en Retrievermand, men et af de absolut største og mest lysende talenter indenfor Spanielverdenen.

David havde som dreng fået lidt erfaring med hundetræning, idet han på sin onkels gård havde lært at træne collier til at drive med får og kvæg.

Da David blev voksen og fik jagttegn købte han i 1991 sin første jagthund, en Labrador som hed Tina. Da Davids interesse lå mest i førskudsarbejdet, blev Tina trænet nøjagtig som en Spaniel til at søge kort under bøssen, og samtidig apportere det der blev skudt over den. Da David blev medlem af et jagtkonsortie foreslog hans nye jagtkammerater, at han i stedet købte en Spaniel, idet den passede bedre til hans jagtinteresse.

Som sagt så gjort, David begik dog den typiske begynderfejl, og slog op i den lokale avis, hvorefter han købte Spanieltæven Judy.

Judy og en datter til hende blev udemærkede jagthunde for David, men efter han overværede sin første markprøve i 1994, blev han klar over, hvad det betød når man talte om en god jagthund, og dette bevirkede, at David i 1996 købte tæven Rytex

David Lisett efter hans fantastiske triumf på Det Englenske Spaniel Championship i januar 2004.

Ricles, som blev 1. vinder i åben klasse, og senere opnåede adskillige vinderplaceringer i vinderklassen. I 1998 købte David yderligere 2 Spanieltæver nemlig Edwardiana Tweed og Toonarmy Top Tip.

Begge disse tæver blev F.T.Ch. og var utrolig succesrige. Tweed og David debuterede på Spaniel Championship i 2001, og blev 2. vinder.

Rytx Ricles havde et kuld hvalpe i 2001 og her beholdte David selv en tæve som hed Annickview Anna.

Anna blev David's 3. F.T.Ch. indenfor 3 år, og da sæsonen 2003 gik i gang, havde David 3 toptæver at føre.

På det Irske Championship i december 2003 blev Tweed 1. vinder og Anna 3. vinder. 14 dage senere i januar 2004 blev Davids navn som tophandler og træner for alvor slået fast, idet han blev 1. vinder med Anna og 2. vinder med Top-Tip på Det Englenske Spaniel Championship.

Kort tid efter blev han tilbudt jobbet på Buccleuch, og David gik fra at være en glad amatør med kone og barn, hvor han var beskæftiget som tømrer, og brugte fritiden til at træne hunde, til at være fuld tids professionel hundemand.

David betegnet selv jobbet på Buccleuch som sit

drømmejob, og samtidig med, at David flyttede til Queensberry Estate, valgte Hertugen af Buccleuch at købe samtlige Davids Springer Spaniels som grundstammen til den fremtidige Buccleuch Springer Spaniel avl.

Efer Davids ansættelse på Buccleuch i januar 2004, har han fortsat sin utrolige succes med Spaniels. På det Irske Spaniel Championship i december 2004 havde han igen kvalificeret 3 hunde. Han blev 2. vinder med sin nye tæve af egen avl, F.T.Ch. Annickview Breeze og 3. vinder med Annickview Anna.

Igen 14 dage senere på det engelske championship i januar 2005 blev han igen 1. vinder denne gang med Breeze, og nu stod der ved hundene ført af David Lisett og ejet af Hertugen af Buccleuch.

Den sidste succes oplevede David på det Irske Spaniel Championship i december 2005, her blev han igen 1. vinder, denne gang med supertæven Annickview Anna.

Det mest positive omkring David Lisett er næsten, at han på trods af sine mange succeser de senere år, stadig har bevaret begge ben solidt plantet på jorden. Intet er gået ham til hovedet, tvært imod har han bevaret en fantastisk ydmyghed, og hans nærmest selvudslettende væsen, gør ham til en utrolig populær figur og også forbillede for andre.

Man kan næsten blive helt forpustet af at læse om Davids helt utrolige og kometagtige karriere, og der er ingen tvivl om, at hvis der er nogen som kan realisere Hertugens drøm er det netop David Lisett.

Selv om han mangler erfaring i det at træne Labradors, er ingen i tvivl om hans ekstraordinære evner som hundetræner. Retrieverfolket har netop oplevet David og hans Spaniels på Det Engelske Retriever Championship i december 2005.

Championshipet blev netop afholdt på Queensberry Estate, og man bad derfor David om, at gå med i kæden, for med sine Spaniels at flushe fuglene. En ting vi har brugt her i Danmark gennem adskillige år, men som er noget helt nyt i England.

Alle på Retrieverchampionshipet nikkede anerkendende og beundrende, da David stillede op med 5 Spaniels. Mens 1 hund arbejdede, gik de 4 andre fri ved fod. Ikke nogen knaldrapporter, ingen højlydt føring alt foregik med overbevisning og stil.

Mon dette var et forvarsel om hvad fremtiden bringer, når David også begynder at komme med sine Buccleuch Labradors - beundring og anerkendende blikke - dette kan kun fremtiden fortælle, men alle forudsætninger skulle være til stede.

Det bliver i hvert fald utroligt spændende at følge.